کنفرانس ملی پویایی مدیریت، توسعه ی اقتصادی ومدیریت مالی
دومین بیست و هشتم مهرماه ۱۳۹۳ شیراز
20 OCT 2014
توسعه اقتصادی، تولید و مدیریت مالی
مجری برگزاری:
شرکت پژوهشی پنداراندیش رهپو

تعیین نرخ توسعه بر تسهیلات بانکی جهت افزایش اعطای تسهیلات قرض الحسنه بانکی

مسعود یاراحمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده مدیریت و اقتصاد شهید باهنر کرمان

دکتر نورالله صالحی

استادیاردانشکده اقتصاد و مدیریت شهید باهنر کرمان

Masoud66yarahmadi@yahoo.com

چکیده

یکی از شیوه های ارزشمند در اقتصاد اسلامی برای تامین مالی طر ح های کوچک و نیازهای اساسی بهره گیری از ابزاری به نام قرض الحسنه می باشد و از سویی با توجه به رشد قارچ گونه و گسترش بانکها و موسسات مالی و اعتباری از لحاظ کمی با تاسیس شعب فراوان در سراسر کشور در نظام اقتصادی کشور؛ افراد حقیقی و حقوقی برای تامین مالی طرح ها و نیازهای خود اقدام به این سیستم اقتصادی می کنند که این عمل بعد از عدم توفیق قرض گرفتن از دوستان و آشنایان می باشد واین سوال مطرح می شود چرا در ابتدا سراغ آشنایان می روند در پاسخ باید گفت برای اینکه بتوانند بصورت قرض الحسنه دریافت کنند و هزینه بهره بانکی را متحمل نشوند و در مقابل به دلیل نبود منابع کافی و اثر بخش قرض الحسنه مجبور به تسهیلات با نرخ سود بانکی بالامی شود ؛اما نیازهای ضروری از قبیل ازدواج ،مسکن و اشتغال در جامعه امروز احساس می شوند با تسهیلات با نرخ های موجود امکان پذیر نمی باشد . لذا باید نسبت به تجهیز و تقویت منابع قرض الحسنه درصدد تفکر و الگوی اقتصادی بود که دراین مقاله سعی بر اینست راهکاری را ارائه نمود براساس تحقیقی به روش اقدام پژوهشی و مطالعات غیر میدانی و کتابخانه ای براساس اختصاص نرخ توسعه منابع قرض الحسنه که بخش و درصدی ناچیز اصل تسهیلات بانکی به صورت سپرده های قرض الحسنه جهت تقویت افزایش منابع قرض الحسنه غیر قابل برداشت می شود و در موعد آخرین سر رسید پرداختی به صاحبان تسهیلات بانکی عودت داده و قابل برداشت می باشد تا بتواند گام کوچکی از این مسئله برای رفع نیازهای ضروری در یک اقتصاد و با گسترش رفاه و عدالت اقتصادی همسو باشد.

کلمات کلیدی : منابع قرض الحسنه ،بانکداری بدون ربا ،تورم، تسهیلات بانکی ،نرخ ذخیره منابع قرض الحسنه

مقدمه

قرض‌الحسنه در قرآن به معنی قرض دادن به خداوند آمده و امری مقدس، ارزشمند و پسندیده معرفی شده که باعث کمک به نیازمندان و رفع معضلات اجتماعی می‌شود. در قرآن بر قرض‌الحسنه حتی بیش از قرض تأکید شده است که هدف آن نه فقط رفع موقت نیاز، بلکه ایجاد ابزار بلندمدت برای رفع نیاز است. قرض‌الحسنه قرضی است که چند برابر نزد خداوند ثواب دارد .(آیهٔ ۱۱، سورهٔ حدید). به‌طور کلی، قرض‌الحسنه نوعی قرض است که در آن بهره‌ای در کار نباشد.

از آنجایی که معصومین برای خود و نیازهای ضروری افراد جامعه از قرض استفاده می کردند ؛می توان گفت ابزاری مفید برای رفع نیازهای ضروری جامعه می باشد و مجریان و سیاست گذاران می توانند از آن به عنوان ابزاری مناسب و کارا برای تامین نیازهای استفاده کنند و حسنه بودن آن به دلیل عاری بودن آن از ربا است و پرداخت عین اصل قرض می باشد.

لذا برای اینکه بتوان سطح زندگی و رفاه حداقلی رابه وجود آورد نیازمند دسترسی به منابع مالی کم هزینه و یا همان منابعی به صورت تسهیلات با بهره پایین در اختیار افراد قراربگیرد؛ در زندگی اجتماعی به خصوص برای تدوام حیات نیازمند به امر ازدواج جهت تشکیل خانواده ، دسترسی به مسکن و اشتغال را پر رنگ و جدی تر دنبال می کند و یکی از ابزارهای مالی که می تواند این امر تسهیل الوصول کند ؛قرض الحسنه می باشد .

بنابراین نهاد قرض الحسنه می تواند جریان پول را از بین طبقات ثروتمند به طبقات کم درآمد سوق دهد و درجهت تثبیت در بین آنها و عدم تمرکز ثروت نقش فعالی دالشته باشد در ضمن صندوق تعاون قرض به افراد عضو این امکان را می دهد که پس اندازهای کوچک خود را بصورت کارا در جهت رفع نیازهای اساسی بکار گیرند به همین سبب با اتخاذ چنین شیوه ای طبقات کم درآمد امکان استفاده بیشتر را از منابع امکانات موجود را پیدا می کنند ودر کنار راهبردهایی که توزیع نامناسب درآمد بعضا ناشی از رشد اقتصادی به شیوه های امروزی ناشی عدم هم خوانی

و توازن با فرهنگ ها وساختار اقتصادی است را تشدید می کند می تواند قرض الحسنه را به عنوان ابزار حاشیه ای مناسب در راستای کاهش آن بهره و استفاده برد .

درضمن انگیزه های احتمالی قرض دهنده عبارتند از : (کمیجانی و همکاران۱۳۷۷)

۱-پاداش اخروی

۲- کسب اخلاق پسندیده

۳-تعاون و همیاری

۴- پس انداز

۵- کسب جایزه

با ایجاد روحیه معنویت و ایثار درارائه وجوه قرض الحسنه و روحیه کار وتلاش در باز پس دهی وجوه و یا کالای قرض گرفته شده مسیر خست ربا خواری به جنبه های روحانی قرض دهی به سمت پروردگار یکتا تغییر می دهد.(دلالی و همکاران ۱۳۹۱)

با این اوصاف ارائه خدمات قرض الحسنه دارای پیوند معنوی و ارتقای کرامت انسانی را به ارمغان دارد

لذا ویژ گی های حقوقی و اقتصادی قرارداد قرض الحسنه باعث شده تا از آن به طور مستمر در نظام بانکداری بدون ربا استفاده شود و تمهیدات حقوقی برای پرداخت به موقع وجوه قرض داده شده باعث بی خطر شدن عرضه تسهیلات با بکار گیری این ابزار مالی شود از سویی قرض الحسنه پاسخ گوی نیاز افرادی است که آنقدر نیازمندند که مستحق وجوه انتقالی باشند و نه آنقدر توانایی دارند با سود آفرینی دیگران در سود خود شریک نمایند (عباسی و دیگران ۱۳۸۴)

بنابراین قرض الحسنه دارای دو رکن اصلی مبنی بر نیازمند بودن وام گیرنده و داشتن انگیزه های معنوی قرض دهنده است و این نهاد اسلامی ، با ویژگی خاص خود می تواند از طرفی به تحقق توسعه متعادل اقتصادی و از طرف

دیگر به رفع فقر جهت بهبود توزیع درآمد در نهایت تحقق عدالت اجتماعی و اقتصادی و توزیع عادلانه ثروت با رفاه اقتصادی کمک کند (محقق نیا ۱۳۸۸)

یقیناً دست‌یابی به بانک‌داری قرض‌الحسنه و تحقق اهداف یادشده امری دشوار است و موانع مختلفی بانک‌ها را از این هدف دور می‌کند که می‌توان به دو مورد از آنها اشاره کرد. اولین مانع، فرهنگ مصرفی جامعه است بدین معنا که عموم مردم، قرض‌الحسنه را صرفاً تسهیلاتی کم‌هزینه برای رفع موارد ضروری و مایحتاج مانند ازدواج درنظر می‌گیرند و غالباً با هدف اساسی آن که همان کمک به تولید و اشتغال زایی است، آشنایی ندارند. دومین مانع، عدم ریسک‌پذیری بانک‌ها در اعطای قرض‌الحسنه است .

اهمیت و ضرورت موضوع

با توجه اینکه منابع قرض الحسنه برای امور خیر خواهانه در نظر گرفته شده اند و از سویی موضوعات مهمی مثل ازدواج و مسکن در شرایط امروزی مهمترین و اثر گذارترین منابع مصرفی برای سلامت اجتماعی جامعه در شرایطی سن ازدواج به دلیل بالا بودن هزینه اقتصادی سبب شده تا رشد جمعیت در سال های آتی روبه کاهش و تهدید اجتماعی و اقتصادی باشد ؛ لذا با اختصاص منابع قرض الحسنه و توانمندی کردن اعطای بیشتر آن می تواند این معضل در منابع مصرفی مذکور را کاهش دهد .

و این نکته رایاد آورد با توجه عدم کافی بودن منابع مالی قرض الحسنه شاهد حذف و کم رنگ شدن جشنواره های قرعه کشی حساب های پس انداز قرض الحسنه بوده یعنی بیشتر از منابع موجود نسبت تسهیلات قرض الحسنه پرداخت و اعطا شده است

گاهی اوقات بانک ها و موسسات مالی و اعتباری بخشی از منابع قرض الحسنه صرف اعطا به نیروها ، کارمندان و شرکت های تابع خود با توجه به پدیده بنگاه داری بانک ها در طی سال های اخیر نموده اند . بطور کلی نبود منابع مالی کافی قرض الحسنه این مسائل مذکور را نمایان تر می کند .

حال پس از آگاهی از اثرات و نقش قرض الحسنه در اقتصاد کشور ، دلایل و فرضیه هایی که ارائه شد ؛ در صدد آن بود بتوان راهکاری را طراحی و تدوین نمود در شرایط موجود بتواند سهم منابع قرض الحسنه را در بخش تسهیلات بانکی به عنوان خدمت نظام بانکی کشور را افزایش داد .

روش تحقیق

با توجه به موضوع تحقیق راجع به اینکه منابع قرض الحسنه را تقویت نماید ؛سعی شده از روشی تحقیق اقدام پژوهی استفاده شودکه علاوه بر نگاه علمی ،توان و پتانسیل در اجراو عملکرد داشته باشد که ارائه مدل کاربردی می باشد و با توجه به اندیشه فرهنگ ایرانی و اسلامی در جامعه سازگاری دارد و دارای اثرات مفید و سازنده در زندگی اجتماعی دارد و همچنین مطالعات انجام شده بصورت کتابخانه ای و غیر میدانی می باشد در تهیه و نگارش این مقاله دخیل و مورد استفاده قرار گرفته است .

دراینجا سعی داریم قبل از هرچیز به انواع عقود در تسهیلات که دربانک های دولتی و غیردولتی براساس عقود ذیل بسته می شوند آشنا می شویم

۱-قرض الحسنه ۲- مضاربه ۳- سلف ۴- مشارکت مدنی ۵- جعاله ۶- فروش اقساطی ۷- اجاره به شرط تملیک و مشارکت حقوقی و سرمایه گذاری مستقیم را می توان نام برد

در تمامی انواع عقود سود تسهیلاتی دریافتی می شود متناسب و هم جهت با نرخ تورم می باشد اما در بخش قرض الحسنه در شرایط فعلی حداکثر۲تا ۴ درصد می باشد با این اوصاف تقریبا کمتر از ۱۰ درصد از تسهیلات موجود در در نظام بانکی می باشد و نرخ های سنگین به دلیل بالارفتن هزینه های اقساط برای افراد جامعه غیر ممکن شده است لذا در چنین شرایط تورمی بهترین راهبرد از اقشار ضعیف جامعه استفاده و ارائه تسهیلات قرض الحسنه می باشد جواب گوی تقاضای لازم برای حضور افراد حتی در شرایط ازدواج و دسترسی به مسکن را برای اقشار و دهک های اقتصادی را به وجود آورد .

در اینجا به برخی مفاد دستورالعمل اجرایی قرض الحسنه نیز آشنا می شویم :

طبق مادۀ ۱ دستورالعمل اجرایی قرض‌الحسنۀ اعطایی قانون بانک‌داری بدون ربا، «قرض‌الحسنۀ اعطایی عقدی است که به موجب آن بانک‌ها به عنوان قرض‌دهنده مبلغ معینی را طبق ضوابط مقرر در آن دستورالعمل به اشخاص، اعم از حقیقی یا حقوقی به قرض واگذار می‌کنند.» در این تعریف قرض‌الحسنه به معنای بدون بهره یا غیرربوی بودن بکار رفته است.

در مادۀ ۲ دستورالعمل نام‌برده، اشخاص مجاز به دریافت قرض‌الحسنه تصریح شده‌اند که بندهای «الف» و «ب» با هدف کمک به تولید و اشتغال و بند «ج» با هدف رفع احتیاجات ضروری اشخاص حقیقی مانند ازدواج، بیماری، تعمیر مسکن و تحصیلات، این اجازه را به بانک‌ها می‌دهد.

بطورکلی عواملی که سبب شده است تا منابع قرض الحسنه و ارائه تسهیلات بدون ربا در کشور رشد و جایگاه مناسب رانداشته باشد و با توجه به شرایط اقتصادی که وجود دارد نیاز افراد جامعه برای دسترسی این تسهیلات بدون ربا در نظام بانکی ضرورت می دهد بخش عمده آن ناشی از دلایل ذیل می باشد.

۱- تورم و کاهش قدرت پس انداز ناشی از افزایش هزینه های خانوارها

با توجه به اینکه کشور ایران یکی از کشورهایی است که با نرخ بالای تورم در طی چند دهه به یدک می کشدو این مشکل ساختاری سبب شده تا نرخ سود تسهیلات بانکی نزدیک و هم پای آن رشدکند و افراد با دهک پایین درجامعه برای دسترسی به منابع مالی دچار محدویت شوند که ناشی از رکود در تولید نیز می باشد که بیکاری و عدم رونق بخش تولیدی نیز پیوست همین موضوع اند . در ضمن نرخ سود سپرده گذاری مشابه تورم دارای رقمی بالا می باشد و این انگیزه و رغبتی را به وجود می آورد که مردم برای جبران بخشی هزینه های ناشی از یک اقتصاد تورمی و رکود پیما به جای سپرده گذاری قرض الحسنه روی به سپرده های سرمایه گذاری آورند و این امر سبب

شده در تورم بالا شاهد کاهش میزان سپرده گذاری قرض الحسنه بود که جدول ذیل نگاهی راجع به همین موضوع دارد .

جدول ۱ –میزان تورم در سال های ۱۳۸۹تا۱۳۹۲

سال	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
میزان تورم	۱۲,۴	۲۱,۵	۳۰,۵	۳۴,۷

یکی از مشکلاتی تورم بالا به به اقتصاد کشور تحمیل می کند بخش عظیمی از درآمدهای خانوار صرف پرداخت هزینه های ناشی از افزایش قیمت شود که دراینجا طبق گزارش بانک مرکزی متوسط هزینه ناخالص خانوارها سال ۱۳۹۲ را نسبت به سال ۹۱ مورد بررسی قرارداده است که در جدول ذیل اشاره به موضوع مذکوردارد

جدول ۲ درصد تغییر هزینه خانوارها در سال ۱۳۹۲ نسبت ۱۳۹۱

ردیف	گروه هزینه	درصد تغییرات
۱	خوراکی و آشامیدنی ها	۳۱,۵
۲	دخانیات	۳۶,۳
۳	پوشاک و مسکن	۳۳,۶
۴	مسکن ،انرژی و سوخت	۳۶,۴
۵	لوازم و اثاث خانه	۲۳,۶
۶	بهداشت درمان	۳۵,۱
۷	حمل و نقل	۱۹,۲
۸	ارتباطات	۲۹,۸
۹	تفریح و سرگرمی	۲۹,۲

۱۰	تحصیل	۱۸,۳
۱۱	رستوران و هتل	۲۹,۱
۱۲	کالا ها و خدمات متفرقه	۲۹,۷
	کل هزینه ناخالص	۳۱,۴

۳-نرخ سود انواع سپرده های سرمایه گذاری

در ابتدا اشاره به نرخ تورم شد لذا این ارقام سبب شده است تا نرخ انواع سپرده های سرمایه گذاری رشد صعودی داشته باشند که جدول ذیل معرف این موضوع می باشد

جدول ۳ نرخ سود علی الحساب انواع سپرده های سرمایه گذاری سال ۱۳۸۹-۱۳۹۳

سال	کوتاه مدت	کوتاه مدت ویژه	یکساله	دوساله	سه ساله	چهار ساله	پنج ساله
۱۳۸۹	۶	۱۱و۸	۱۴	۱۴,۵	۱۵	۱۶	۱۷
۱۳۹۰	۶	۱۰و۸	۱۲,۵	۱۳	۱۴	۱۴,۵	۱۵
۱۳۹۱	دراختیار بانکها و موسسات اعتباری						
۱۳۹۲	دراختیار بانکها و موسسات اعتباری						
۱۳۹۳	۱۰	۱۶و۱۴	۲۲	-			

با توجه به اینکه طبق جدول فوق برای سپرده های یکساله سود ۲۲درصد مدنظر و اتخاذ شده است تقاضا و انگیزه برای سپرده های قرض الحسنه بسیار محدود و رشد نزولی را طی می کند .

۳-نرخ تسهیلات بانکی

مهمترین موضوعی که شاید نیاز و ضرورت به منابع قرض الحسنه را بطور جدی تحت تاثیر قرار میدهد بحث بالا بودن نرخ تسهیلات بانکی است که این هزینه بالای استفاده از سرمایه سبب شده تا نیازهای ضروری از قبیل ازدواج ،درمان و اشتغال افراد کم بضاعت جامعه را تحت تاثیر قرار دهد ؛ در شرایط امروزی شاهد مشکلات اجتماعی و اخلاقی بود که هزینه های سنگینی در کنترل و پیشگیری از آن را به وجود آورد که جدول ذیل نیز بیانگر نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ای می باشد .

جدول ۴ نرخ سود تسهیلات در عقود مبادله ای

سال	حداقل نرخ سود مورد انتظار تسهیلات در عقود مشارکتی
۱۳۸۹	۱۴و۱۲
۱۳۹۰	۱۴و۱۱
۱۳۹۱	۱۵و۱۴
۱۳۹۲	۱۵و۱۴
۱۳۹۳	۲۱و۲۲

لذا درسال ۱۳۹۳ نرخ سود عقود مبادله ای ۲۲ درصد اتخاذ شده است که رقم مذکور بیانگر اینست که افراد با دهک پایین نسبت برای تامین مالی هزینه های خود به ویژه مسکن و ازدواج دچار مشکل باشند و تسهیلات اعتباری موجود در این بخش ها نیز محدود وکافی نیست و تقاضا نسبت به ارائه تسهیلات ارزان قیمت بیشتر است .

البته میزان سود تسهیلات در عقود فروش اقساطی ،سلف و مضاربه بیشتر از ارقام مبادله ای می باشد

تعیین نرخ توسعه منابع قرض الحسنه

طبق آماری در بانک مرکزی موجود می باشد در مجموع سهم سپرده های قرض الحسنه از سپرده های بانکی طبق جدول ذیل به شرح ذیل می باشد .

جدول۵ درصد سپرده قرض الحسنه ازمجموع سپرده ها

سال	سهم سپرده های قرض الحسنه
۱۳۸۵	٪۱۰
۱۳۸۶	٪۱۰
۱۳۸۷	٪۱۰
۱۳۸۸	٪۱۰
۱۳۸۹	٪۱۰

به جای واژه سهم بهتر آنست بیان کنیم که مشارکت مردم در بخش قرض الحسنه ۱۰ درصد است و این رقم کافی برای تامین و نیازهای ضروری و اساسی افراد جامعه در شرایط موجود نمی باشد در ادامه نیز به سهم مانده تسهیلات قرض الحسنه در ماه خرداد ۹۲ خواهیم پرداخت سهم مانده نشانگر اینست که سیستم بانکی در اعطای تسهیلات قرض الحسنه نقش کم رنگی دارد.

جدول ۶ تسهیلات اعطایی بانک و موسسات در بخش قرض الحسنه (میلیارد ریال)

ردیف	نوع بانک	میزان مانده	سهم مانده
۱	بانک ها و موسسات اعتباری دولتی	۲۰۱۷۲۵,۱	٪۵,۲
۲	بانک تجاری	۶۲۸۱۲,۹	٪۷,۴
۳	بانک های تخصصی	۵۲۲۱۸,۷	٪۳,۶

۴	بانک ها و موسسات غیر دولتی	۱۴۵۶۹۳,۵	٪۵,۴

بدین منظور در شرایط میزان سپرده های بانکی و به تبع آن تسهیلات قرض الحسنه نیز دارای ارقام کوچک نسبت به سایر عقود می باشد دراینجا از راهکار تعیین نرخ توسعه منابع قرض الحسنه استفاده می کنیم .

با توجه اینکه بانک ها برای ارائه تسهیلات بانکی نقش وکیل و نماینده از سوی سپرده گذار دارند،در اینجا برای اینکه بتوان افزایش سهم تسهیلات قرض الحسنه را نسبت به سایر عقود افزایش دهیم ،لذا بر این اساس از نرخ توسعه منابع قرض الحسنه بهره می گیریم ،این نرخ شامل درصدی از تسهیلات غیر قرض الحسنه ای از مشتریان بانکی در موعد دریافت تسهیلات از اصل پرداختی بانک کسر خواهد شد و به حساب قرض الحسنه پس انداز به نام همان متقاضی تسهیلات واریز می شود و تاانتهای موعد زمانی فک یا تسویه حساب در این حساب غیر قابل برداشت خواهد بود.

یکی دیگر از مسائل مطرح می شود در موعد زمانی که موجودی حساب دارد تا زمان پرداخت بدهی از سوی مشتری در جشنواره قرعه کشی قرض الحسنه پس انداز شرکت داده می شود ودر صورت برنده شدن جوایز در نظر گرفته سایر برندگان موعد معمول و تعیین شده اهدا خواهد شد .

درادامه موضوع با معرفی انواع نرخ تقویت و روند کار آن خواهیم پرداخت؛ با توجه اینکه در سال ۲۰۱۴صندوق توسعه بین المللی پول در آخرین گزارش کاهش نرخ تورم مورد بحث قرارداده است در همین راستا شاهد کاهش تورم خواهیم بود و این کاهش مداوم باشد سبب می شود در طی برنامه میان مدت شاهد جذب بیشتر بانکی به سمت اعطای قرض الحسنه باشیم ،بدین منظور جدولی از میزان نرخ ذخیره جهت توسعه منابع قرض الحسنه طی دوره ۵ساله به صورت یک الگو خواهیم بود .

جدول ۷ میزان نرخ توسعه منابع قرض الحسنه طی دوره ۵ساله

ردیف	دوره	نرخ توسعه منابع (درصد)	درصد تغییر به دوره قبل
۱	سال اول	۲	-
۲	سال دوم	۳	۵۰
۳	سال سوم	۴	۳۳
۴	سال چهارم	۵	۲۵
۵	سال پنجم	۶	۲۰

افزایش هزینه تسهیلات بانکی برای مشتریان بانکی

درضمن میزان افزایش هزینه تسهیلات که تابعی از نرخ بهره می باشد که به آسانی شرح ذیل قابل محاسبه می باشد

نرخ توسعه منابع قرض الحسنه*نرخ بهره= افزایش هزینه تسهیلات بانکی

دراینجا براساس سال ۱۳۹۳ نرخ عقود مبادله ای ۲۲درصد مدنظر قرار گرفته است طی دوره ۵ساله میزان افزایش هزینه تسهیلات طبق فرمول فوق الذکر به شرح ذیل می باشد که در جدول شماره ۸ جهت درک بیشتراست که این ارقام ناچیز و قابل چشم پوشی می باشد.

جدول ۸- میزان افزایش هزینه تسهیلات با نرخ ۲۲درصد عقد مبادله ای

ردیف	دوره	نرخ توسعه منابع (درصد)	میزان افزایش هزینه تسهیلات به درصد
۱	سال اول	۲۲	٪.۴۴
۲	سال دوم	۲۲	٪۶۶
۳	سال سوم	۲۲	٪۸۸
۴	سال چهارم	۲۲	۱,۱٪
۵	سال پنجم	۲۲	۱,۳۲٪

در نهایت امر با نرخ ۲۲درصد در سال پنجم ۱,۳۲درصد هزینه تسهیلات را افزایش میدهد البته با کاهش تورم طی دوره ۵ساله این رقم قابل کاهش محسوس خواهد بود

نتیجه گیری و پیشنهادات

۱-با افزایش منابع قرض الحسنه می توان نیازهای اساسی و ضروری اقشار آسیب پذیر جامعه راتامین نمود و پیرو این امر شاهد رشد و توسعه مبتنی بر عدالت اقتصادی خواهیم بود و این نتجه را گرفت در کشورهای دارای تورم بالا مثل ایران استفاداز منابع قرض الحسنه توسعه فراگیر و هم جانبه را رقم بزنند.

۲-تعیین نرخ توسعه منابع قرض الحسنه در شرایطی فعلی و همچنین تضاد طبقاتی که موجود می باشد می تواند ابزار مالی خوبی در جهت فراگیر شدن سیستم قرض الحسنه باشد .

۳-از راههای دیگری که می توان سبب افزایش تسهیلات قرض الحسنه شود ؛اینست که دولت با تصویب لایحه ای بتواتد بخشی از منابع مالیات ارزش افزوده را صرف تامین یارانه سود تسهیلات بانکی در جهت افزایش منابع در اختیار نظام بانکی قراردهد .

۴-با توجه به اینکه صندوق توسعه ملی دارای منابع قابل توجه ارزی و ریالی می باشد می تواند بخشی از منابع ریالی که به آن دسترسی دارد در اختیار بانک های قرض الحسنه با تعیین موارد مصرفی بالحصوص بخش اشتغال و ازدواج جوانان نماید .

۵-بطورکلی با کاهش سهم صندوق توسعه ملی از درامدهای نفتی و گازی می توان با تعدیل آن سهم و تجهیز کردن بانک های قرض الحسنه و سایر بانک ها و موسسات اعتباری مالی روند روبه رشدی در تسهیلات قرض الحسنه فراهم آورد .

۶-به منظور جذب و ترغیب مشتریان بانکی نسبت به افزایش موجودی حساب های قرض الحسنه نیاز است بانک مرکزی نسبت به کاهش تورم و نقدینگی گام موثر بردارد .

۷-ازمواردی که می تواند سبب افزایش منابع قرض الحسنه شود کاهش نرخ ذخیره قانونی می باشد، با دارایی در اختیار بانکها و موسسات قراردهد تا صرف اعطای تسهیلات قرض الحسنه کنند که این امر سبب افزایش نقدینگی و پایه پولی خواهد شد که نیازمند کاهش جدی نرخ تورم و کنترل نقدینگی برای اجرا می باشد.

منابع

۱- عباسی ،زهرا و صدر، سید کاظم (۱۳۸۴) "محاسبه هزینه تسهیلات قرض الحسنه درمقایسه با سایر عقود" فصل نامه اقتصاد اسلامی شماره ۱۹

۲-محقق نیا جواد (۱۳۸۸) "بررسی جایگاه قرض الحسنه درنظام بانکی جمهوری اسلامی" نشریه اقتصاد اسلامی شماره ۱

۳-کمیجانی ،اکبر (۱۳۷۷) "درآمدی بر جایگاه قرض الحسنه دراسلام و اثرات اقتصادی آن" نشریه نامه مفید شماره ۱۴

۴-حبیبیان نقیبی،مجید (۱۳۸۴) "قرض الحسنه در راهبرد تامین نیازهای اساسی" نشریه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی" شماره ۳۵

۵-دلالی اصفهانی ،رحیم و مجاهدی موخر محمد مهدی(۱۳۹۱) "الگوی قرض دهی دراندیشه اسلامی و مقایسه آن با الگوی های رقیب" نشریه بررسی مسائل و سیاست های اقتصادی شماره ۱

۶-حبیبیان نقیبی ،مجید (۱۳۸۱) "قرض الحسنه در راهبردهای توسعه اقتصادی" نشریه نامه مفید شماره۳۱

۷- پایگاه اینترنتی بانک مرکزی ،اداره بررسی هاو سیاست های اقتصادی ،دایره آمارهای پولی